

PROEFTUINEN ZONNEVELD/ ZONNEWEIDES

Inleiding

Er zijn veel initiatienemers die aan de slag willen met zonneweides. Het gaat daarbij om kleine projecten van enkele hectares tot grote projecten van tientallen hectares. Het is een nieuw fenomeen in het Limburgse landschap. Dit vereist ook een zorgvuldige afweging tussen landbouw, natuur, toerisme, landschap enz. Het gemeentelijk beleid laat grondgebonden zonenpanelen niet toe.

Waarom een proeftuin?

Vanuit de projecten Buitengebied in Balans en Buitengebied in Beweging is er veel ervaring opgedaan met proeftuinen. Voor zonneweides wordt nu ook ingezet op een proeftuin. Met een proeftuin doen we ook weer ervaring op. Deze ervaring gebruiken we (leerproces) voor toekomstig beleid zonne-energie en projecten.

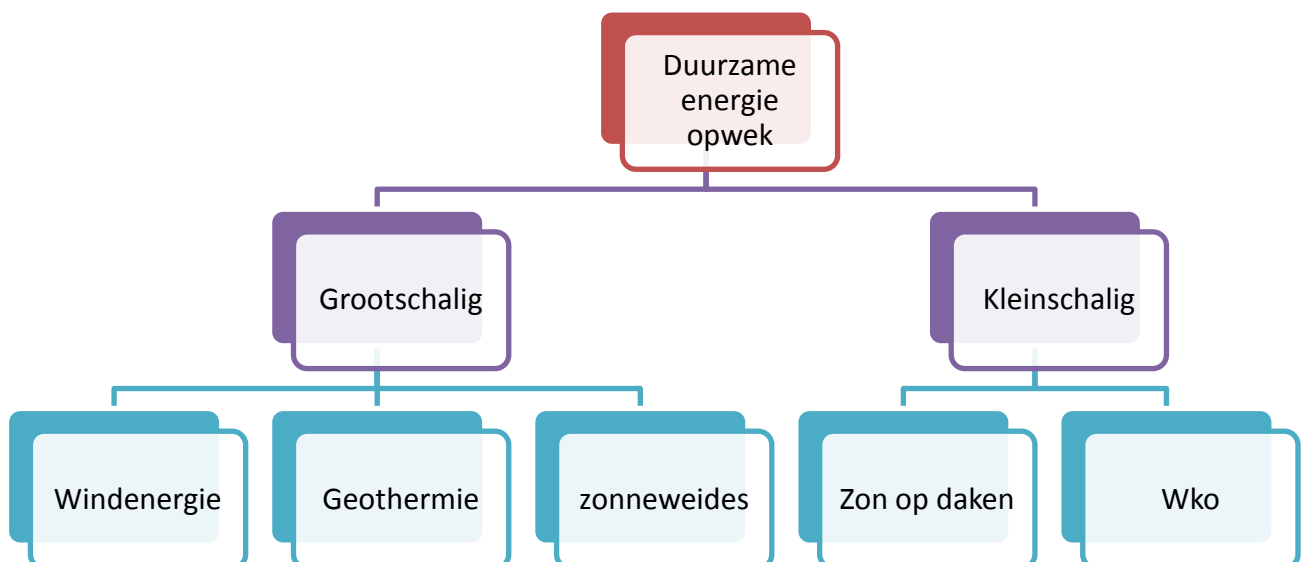
Deze notitie is bedoeld om criteria te formuleren om zo met een paar proeftuinen te kunnen starten. Niet met heel veel proeftuinen tegelijk maar met 'slechts' twee proeftuinen. Dit zodat iedereen binnen de gemeenten ook langzaam kan wennen aan deze 'nieuwe' vorm van duurzame energieopwekking. De proeftuin vormt ook een belangrijke bouwsteen voor de omgevingsvisie.

Ambities

De regio Midden-Limburg wil voor 2020 gezamenlijk met bedrijven en inwoners 1,5 % per jaar energie besparen en 14 % duurzame energie opwekken. De ambitie van de Rijksoverheid is dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Op gemeentelijk niveau heeft de raad van Nederweert recent uitgesproken in 2035 energieneutraal te willen zijn.

De Provincie Limburg heeft met het Energiedashboard Limburg de potentie voor het opwekken van duurzame energie voor alle Limburgse gemeenten in beeld gebracht. Om de klimaatambities te halen is naast besparing ook een mix nodig van windenergie, zonne-energie en aardwarmte. Volgens het Energiedashboard heeft Zonne-energie verreweg de grootste potentie. Vaak wordt er gezegd, eerst de daken maar eens vol leggen. Uit de cijfers van het dashboard blijkt dat er veel meer nodig is. De grootste potentie voor zonne-energie is het grootschalig opwekken met zonneweides.

Mogelijkheden opwekken duurzame energie in Midden Limburg (uit Programmaplan energie 2018):

De strategie van de regio richt zich, voor zover het de opwekking van hernieuwbare energie betreft, op het stellen van de juiste kaders voor de gewenste maatschappelijke -, sociale - en ruimtelijke 'return on investment' bij de opwekking van hernieuwbare energie. Daarnaast staat het aanjagen van de energietransitie centraal door het smeden van coalities waarbij iedereen van meet af aan onderdeel is van de energietransitie en waarbij de eigen omgeving centraal staat.

CRITERA VOOR PROEFTUINEN:

MAATSCHAPPELIJKE MEERWAARDE

De maatschappelijke meerwaarde aan te tonen:

- de mate van meervoudig ruimtegebruik;
- de maatregelen die worden getroffen om de impact op de omgeving te beperken;
- de maatregelen die worden getroffen om de omgeving ruimtelijk en functioneel te versterken;
- de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen.

Voorbeelden: biodiversiteit, vab's gebruiken, postcoderoosregeling, combineren met omslag in landbouw etc. De initiatiefnemer(s) dient in het plan aan te geven wat in een fonds wordt gestort voor de kwaliteitsverbetering voor de omgeving. Proeftuin verder gebruiken om duidelijk te krijgen wat maatschappelijke meerwaarde is.

PROFIJT OMGEVING

De omgeving heeft pro- actieve en betrokken rol bij de ontwikkeling en de exploitatie van het zonnepark. *Opmerking:* de omgeving nader te definiëren op basis van de proeftuin/ case.

a. De opbrengsten (€ en kWh) van het zonnepark moeten maximaal terugvloeien in de gemeenschap. De initiatiefnemer dient in het plan aan te geven welke opbrengsten terugvloeien in de gemeenschap. Proeftuin verder gebruiken om meer duidelijk te krijgen wat maximaal is.

b. Bij voorkeur wordt het zonnepark coöperatief ontwikkeld. De methode van de coöperatieve aanpak (naar het voorbeeld zoals dit ook bij het proces windenergie is gedaan) dient 100% gevolgd te worden. De inzet is tenminste 50% coöperatieve eigenaarschap. Waarom 50%? Dit om ervoor te zorgen dat er partijen er gelijkwaardig in staan. Als dat op een andere manier kan dan moet dit in ieder geval verder gemotiveerd worden. Dit zodat er vertrouwen en borging is dat bijvoorbeeld opbrengsten (€ en kWh) maximaal terugvloeien in de gemeenschap.

HAALBAARHEID

Economische uitvoerbaarheid en ruimte voor verfijning van plan in samenwerking met partijen en omgeving oppakken. Vraag: Is de proeftuin al uitgewerkt → Ligt er nu al een concreet plan?

Aandachtspunt: Een subsidieregeling is niet leidend voor de beoordeling van proeftuinen.

GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Het zonnepark moet op een goede plek komen, bezien vanuit een goede ruimtelijke ordening (goede functiecombinatie en landschappelijke inrichting). Afstemming plannen, regionaal bezien (overview). Ontwerpend onderzoek ligt ten grondslag aan de beoordeling van de proeftuin. Landschapskader is richtinggevend.

a. Landschappelijke inpassing

Het landschappelijk inpassingsplan richt zich op de uitstraling en de verankering van de ontwikkeling naar de omgeving toe en tevens op de interne ordening en inrichting van het perceel.

Aspecten zoals oriëntatie, ligging, ontsluiting en toe te passen groenelementen worden hierin meegenomen. Onderhavig advies geeft inzicht in welke inrichtingsmaatregelen er genomen moeten worden opdat de beoogde ontwikkeling kan worden gerealiseerd.

TECHNISCHE AFWEGING

Vanuit technisch oogpunt zijn er 3 aspecten die bepalen of een locatie geschikt is voor zonneweiden (hierna zonnepark genoemd):

- De nabijheid van nationale energie-infrastructuur; of
- De aanwezigheid van grote afnemers; of
- Locaties die al voorzien zijn van een voldoende zware aansluiting (hoog- en middenstations). Dit zou bijvoorbeeld al in de buurt van een gepland of bestaand windpark kunnen zijn.

De benaderingswijze vanuit het oogpunt van de techniek wordt gekozen als eerste startpunt. De ligging van een zonnepark nabij energie-infrastructuur, grote afnemers en/of reeds aanwezige zware aansluitingen heeft grote invloed op de kosten. De afstand en complexiteit van het kabeltracé dat aangelegd moet worden, is bepalend voor de prijs (prijsindicatie > 0,5 miljoen euro per kilometer ondergrondse infra). Ook landschappelijk gezien is het overbruggen van grote afstanden met kabels niet wenselijk.

Voordat een project voor zonnepark in behandeling wordt genomen moeten er afspraken gemaakt zijn met de netbeheerder over de aansluiting van het park op het net.

Algemeen: Genoemde CRITERIA zijn niet uitputtend.